

Interview met Gerda Dendooven, Gent, januari 2014. Hilde Van Canneyt

Hilde Van Canneyt: Gerda, we kennen je hier in België vooral van je sterke en eigenzinnige boekillustraties. Daarnaast schrijf je ook kinder- en jeugdboeken en theaterstukken. Na je middelbare school studeerde je vrije grafiek, al wist je niet meteen waar je met je tekeningen terecht kon. Tot je bij kindertekeningen uitkwam, ook al was dat een onbekende wereld.

Gerda Dendooven: Ik had grafiek gestudeerd aan het KASK te Gent, waar ik vooral grote zeefdrukken, lino'sneden en aquarellen maakte. Achteraf bekeken zat in mijn werk wel een vleugje Marlène Dumas – al zeg ik niet dat mijn tekeningen even goed waren. Wim Van Mulders zag wel iets in mijn werk en wilde me in de richting van het galeriewezen loodsen. Maar ik voelde dat ik niet in het slangennest van de kunst wou terecht komen. Aan de Academie vond ik dat er al te veel blufpoker en *high brow* hing. Misschien voelde ik een soort angst die me deed afvragen of ik wel iets te betekenen had, maar tekenen was het liefste wat deed. Het stond dus vast dat ik dat wilde blijven doen. Maar wie had tekeningen nodig? En waarom dan de mijne? Ik had geen klare lijn, geen *comic-looks*... Ik paste nergens, al wilde ik vooral publiceren. Zo ben ik toch bij die kindertekeningen uitgekomen. Eerst werkte ik heel traditioneel, maar ik besepte al snel dat ik het toch anders wilde doen.

HVC: Men schrijft je een herkenbare stijl toe door sfeer, compositie, kleurharmonie en kleurvervreemding. Je houdt geen rekening met verhoudingen en perspectief. Interieurs suggereer je door attributen. Mensen staan centraal, meestal met een vleugje humor en vaak in stereotypen zoals de dokter, of de moeder met haar perfect misdadig kind... Je tekenmaterialen zijn een schaar, geknipt papier, inkt en potlood. Je hebt een zwak voor menselijke verhalen en geschiedenissen. Niet de grote geschiedenissen, maar de dagdagelijkse inspireren je en vergankelijkheid is je lange leven. Wat bedoel je daarmee?

GD: Het existentiële zoals de dood, angsten... komen vaak terug in mijn werk. Je weet dat je uiteindelijk je kopje gaat neerleggen, dat is een zekerheid. Sommige mensen gaan vanuit die redenering compleet lam vallen en denken: "Waar zit ik me hier nog druk over te maken?" Ik denk net het tegenovergestelde, als ik mijn kop leg is het wel gedaan! Ik moet dus zorgen dat ik er zoveel mogelijk heb uitgehaald. In die zin is het dus wel mijn lange leven.

HVC: Sol Lewitt zegt dat enkel het idee telt, maar daar ben jij het duidelijk niet mee eens.

GD: Die *vorte* conceptuelen, ik haat ze! (lacht) Bon, het is goed dat ze er geweest zijn maar nu is er weer een kentering naar het verhalende, en naar techniek en uitvoering. Want uiteindelijk is het dat waar mensen mee bezig zijn: verhalen vertellen en visualiseren. Wat ben je met een idee als het niet gevisualiseerd wordt? Er hangen duizend ideeën in de lucht, ik wil die ook zien! En dan is de uitdaging hoe je het gaat doen, in de vorm van een koffiekant of een druipkaars? Wordt het een tekening of een muziekstuk? Dan pas zie je of iets al dan niet werkbaar is, en hoe lastig het is om er leven in te blazen. Daarvoor heb je *métier* nodig en doorzettingsvermogen, het blijft een worstelen met het echte creëren. En dat gaat samen: inhoud en vorm! Visuele dingen die me raken – hoe abstract ook – voel ik zowel emotioneel, visueel, als cerebraal aan. Ook verhalen kunnen pakkend zijn, en het *métier* om ze te visualiseren is belangrijk. Ik denk bvb aan Fred Bervoets die *vertelt* in zijn schilderijen. Als hij zichzelf tekent als vijfjarige dan draagt hij al een baard (lacht). En waarover gaat het? Uiteindelijk wil je gewoon communiceren.

HVC: Ik las dat je werkt in de traditie van de expressionisten en surrealisten. Ik vind de wereld al gek genoeg en dan verzinnen jullie er nog een wereld bij. Is dat om zelf te ontsnappen of anderen te laten ontsnappen?

GD: Wij maken er inderdaad nog een meta-wereld bij. Kinderen kijken met een grote verbazing en nieuwsgierigheid naar de wereld. Ze maken voortdurend hun wereld door hem te verbeelden. Het is een cadeau dat wij tekenaars en schrijvers ook nog die verbeelding bewaard hebben en van daar uit kunnen werken. Daar moeten we het mee doen. Ik wil net een andere geestige wereld maken aan de

hand van metaforen, al zijn mijn werelden vaak ook wrang en angstaanjagend. Dat absurdisme interesseert me ook wel. Ik vind de wereld zo al heel surrealistisch, en ik kijk er met nog eens een rare kronkel tegenaan.

HVC: Ben je een gedisciplineerd werker?

GD: Ja hoor: opstaan, met de hond wandelen en tegen 9u zit ik op het atelier. Ik werk makkelijk door tot 's avonds. Na het avondeten kan ik nog op de computer bezig zijn, maar tekenen lukt me dan niet meer. Wat me ook niet lukt is zowel schrijven als tekenen op één dag. Het is echt in blokken.

HVC: Je moet eigenlijk al een vreemde *drive* hebben om die behoefte te voelen om iets te maken. Daar alludeer je vaak op in interviews: dat het dikwijls een klein lijdensweggetje is.

GD: Ik hou wel van basale dingen, maar nooit langer dan een dag. Dan begint er toch weer iets te broeden, dat heeft bij mij ook een existentiële oorzaak. Ik besef natuurlijk wel dat er simpelere manieren zijn om het leven door te komen, je moet wel zot zijn om kunstenaar te worden. Of misschien zijn kunstenaars gewoon zot. Anders zouden ze iets anders doen. Het is ook bewezen - ik lees veel over de hersenen - dat bij *outsider-artists* dezelfde hersendelen worden geactiveerd als bij iemand die effectief doorslaat. Ze houden wel veel minder overzicht en controle, ze laten zich op die *flow* drijven en maken gewoon dingen. Het verschil met gewone kunstenaars is dat die wel reflecteren en het creatieve proces bijsturen en controleren.

HVC: Je bent verkozen als één van de tien ambassadeurs van het DKO. Waar en wanneer heeft het DKO iets voor je betekend?

GD: Als kind heb ik gigantisch veel geknutseld, ik zat in de plaatselijke boetseerclub. Toen ik zestien was volgde ik DKO aan de Academie van Kortrijk. Na mijn afstuderen aan het KASK ging ik aan de Academie van Kortrijk lesgeven aan kinderen van acht, dat was fantastisch. Ik voelde me Julie Andrews in *The sound of Music*, die met haar kinderen overal naartoe ging en vanalles deed. Zoals die kinderen vol verbeelding aan je lippen hangen: zo kan je echt tot de kern gaan. Ze komen binnen met goesting en hun enthousiasme is ongelooflijk. Ik denk dat ik altijd wel atypisch les gaf en misschien kreeg ik daardoor ook navolging van andere mensen.

HVC: Bij volwassenen ligt het anders, want daar ontmoet je alle types van mensen die elk op hun manier willen begeleid worden...

GD: Inderdaad, daar moet je mee rekening houden met de individuele wensen van de leerlingen. Maar ik heb er ook altijd voor gepleit dat de *humaniora's* zouden gaan samenwerken met de DKO's. Dat scholen naar de *kunstschool* gaan – zoals ze ook naar het zwembad gaan – en waar ze dan een gespecialiseerde leerkracht vinden die hen op een veel hoger niveau dingen leert. Kinderen die niet zo verbaal zijn kunnen zo onvermoede kwaliteiten in zichzelf ontdekken. Daarenboven maken kunstschole veelal gebruik van bijzondere gebouwen en de leerlingen komen in contact met een heel andere wereld.

HVC: Wat is de belangrijkste troef voor een academie om volwassenen naar de academies te brengen, denk je?

GD: Een goeie leerkracht! Iemand die meegaat met de verwachtingen van de leerlingen en die door zijn begeesting de zaken opentrekt en op een hoger niveau tilt. Een leraar die laat zien wat er kan en hoe het wel degelijk kan. In de Offerlaan in Gent geeft Marnix Everaert grafiek op een ongelooflijk begeesterende manier. Van overal komen ze naar zijn lessen. Zijn sterkte ligt zowel op het niveau van de techniek als op het intellectuele plan. Dat atelier draait op volle toeren. Mensen die reeds een masterdiploma hebben komen er bijleren. Het is eigen aan het dagonderwijs dat de nadruk minder ligt op het aanleren van de *tools* en *métier*, daarvoor moet je in het DKO zijn.

HVC: Als je er de tijd voor had, wat zou je nog graag volgen in het DKO?

GD: Ik zou me nog verder willen verdiepen in animatiefilm, en boetseren lijkt me ook leuk! Maar als ik écht zou moeten kiezen, dan zou ik weer grafiek en zeefdruk gaan volgen, en terug met grote persen werken, dat lijkt me echt fijn.

HVC: Gewoon dóen Gerda.